

Gevecht om de sportprot

Dianne Vugts heeft een rechtszaak aangespannen tegen haar zorgverzekeraar Interpolis. De reden: ze weigeren om haar sportprothese te vergoeden. Helaas gebeurt dit vaak, bij meerdere verzekeraars, en dat moet veranderen, vindt Kort(er)MaarKrachtig. Juridisch adviseur Karen Koller licht toe: 'Een sportprothese is een medisch hulpmiddel en hoort dus thuis in het basispakket van de zorgverzekering. Dat heeft alleen maar voordelen, óók voor zorgverzekeraars.'

In 2011 viel Dianne Vugts (49 jaar) ongelukkig in de badkamer. Het leidde uiteindelijk na tien jaar tobben tot amputatie van haar linker onderbeen. Na jaren van pijn dacht ze eindelijk haar grote hobby weer te kunnen gaan beoefenen: sporten! Maar dat viel zwaar tegen. Dianne was een enthousiast hardloper en was daarnaast veel op haar mountainbike of racefiets te vinden. Ze zegt: 'Deze sporten kun je alleen zeer actief beoefenen met een speciale sportprothese.'

Gelukkig

Als ze niet sport is dat slecht voor haar, vertelt Dianne. 'Ik was kilo's aangekomen en ik zat totaal niet lekker in mijn vel.' Ze was dan ook dolblij toen ze dankzij een initiatief van de provincie Noord-Brabant en Uniek Sporten een half jaar lang een sportprothese mocht lenen. 'In mijn geval was het een blade, omdat ik graag het hardlopen wilde hervatten. Ik was zó gelukkig dat ik weer kon sporten, heerlijk om in beweging te zijn!' Na het halve jaar bruikleen vroeg Dianne een sportprothese aan bij haar zorgverzekeraar Interpolis. Die wees de aanvraag

Tijdelijk fonds voor sporthulpmiddelen

Omdat de financiering van sportprothesen nog niet is geregeld, zijn sporters vaak afhankelijk van goede-doelen-organisaties, zoals de Mentelity Foundation of de Marlou van Rhijn Foundation. Verder heeft het ministerie van VWS een tijdelijk noodfonds opgericht om te compenseren voor het feit dat vergoeding nog niet is geregeld. Sporters met een beperking kunnen bij het Fonds Uniek Sporten een aanvraag indienen voor een sporthulpmiddel, zoals een sportprothese. Als een aanvraag is goedgekeurd, wordt 85 procent van de kosten vergoed. Informatie: www.unieksporten/hulpmiddelen.

af: een sportprothese zou niet doelmatig zijn. Ze kon immers ook bewegen zonder sportprothese, bijvoorbeeld door te zwemmen of oefeningen te doen op de mat. 'Zo zeiden ze dat letterlijk. Ik probeerde duidelijk te maken dat ik wil sporten zoals ik al deed, actief en buiten. Maar de verzekeraar bleef erbij: een hulpmiddel als een sportprothese is niet nodig.' Daarom besloot Dianne een zaak aan te spannen tegen Interpolis. 'Ik wil ze duidelijk maken: denk eens na mensen, ik wil gewoon gezond en volwaardig leven! Jullie strooien met woorden zoals preventie en inclusie: dit is je kans!'

Zwakke punt

Zorgverzekeraars zeggen vaak dat een sportprothese niet in het basispakket thuishoort, vertelt Karen Koller, juridisch adviseur van KMK. 'Ze verwijzen dan naar de gemeente, omdat het om een Wmo-voorziening zou gaan voor gebruik om of bij het huis. En de gemeente verwijst net zo hard weer terug naar de zorgverzekeraar. Dit laatste is terecht, want medische hulp-

hese

*'Sporten brengt
zóveel goeds,
dat moet gewoon
mogelijk zijn'*

Foto: Hélène Wiesenhaan

middelen worden vergoed op grond van de Zorgverzekeringswet en een sportprothese is per definitie een medisch hulpmiddel. Het is een lichaamsgebonden functionele compensatie voor een missend ledemaat. Wat het ingewikkeld maakt, is dat in de Zorgverzekeringswet ook staat dat zo'n hulpmiddel doelmatig moet zijn. Je moet het nodig hebben en er moet geen alternatief zijn. Nu is dit het geval bij een sportprothese: die heb je echt nodig om goed te kunnen sporten. Maar verzekeraars stellen dan ter discussie of het 'op een bepaalde manier sporten' wel nodig is. Dit is strijdig met het zelfbeschikkingsrecht van mensen.'

Winst

Het is heel goed dat de verzekeraars de zorgkosten bewaken, zegt Karen Koller. 'Maar het gaat hier om het slim inzetten van zorggelden. Zorgverzekeraars weten hoeveel geamputeerden er zijn in ons land en ook dat het aantal mensen dat wil sporten beperkt is. Ze weten verder heel goed dat sporten veel

Soorten sportprothesen

Een gewone beenprothese is afgesteld op de meest voorkomende dagelijkse bewegingen, zoals lopen en traplopen. Wandelen en fietsen lukt vaak ook nog wel. Maar als je intensiever wilt gaan sporten is de dagelijkse prothese niet geschikt. Voor sport zijn namelijk andere bewegingen nodig en het verschilt per sport welke. Een wielrenner beweegt bijvoorbeeld heel anders dan een snowboarder of een hardloper.

Er bestaan verschillende soorten prothesevoeten en -knieën. Zo is er een bepaald type voet dat vooral geschikt is voor sporten waarbij je de voorvoet en hiel veel gebruikt, zoals balsporten. Bekend zijn inmiddels de blades, de veerprothesen die veel worden gebruikt in de atletiek. Behalve sportprothesen voor het been bestaan er ook armprothesen die zijn aangepast voor sport.

Als je wilt gaan sporten zijn twee dingen van groot belang: de keuze van een sport die bij je past én deskundig advies bij het aanmeten en afstellen van de prothese. In ons land is op dit moment één prothesebouwer gespecialiseerd in sportprothesen, die hij zowel maakt voor breedte- als voor topsporters: Frank Jol uit Amsterdam (www.frankjol.nl). Samen met de Mentelity Foundation is Frank bezig met een project dat moet bijdragen aan structurele verandering op het gebied van sportprothesen. Hij licht toe: 'Er is veel onzichtbare behoefte op prothesegebied. Om te beginnen is het belangrijk dat mensen zich melden, zodat die behoefte zichtbaar wordt en we met de verschillende partijen - nadrukkelijk óók de consument zelf - kunnen kijken hoe daarin voorzien kan worden.' In een volgend nummer leest u een interview met Frank.

13

winst oplevert in lichamelijke en mentale gezondheid. Na een amputatie is het zelfs extra belangrijk om te bewegen, omdat je lichaam meer belast wordt. Als een sportprothese niet vergoed wordt, krijg je bovendien dat mensen gaan proberen te sporten met hun gewone prothese. Dat is slecht voor hun lichaam én slecht voor de prothese, die veel sneller slijt.' Karen wil maar zeggen: een sportprothese betaalt zichzelf terug als er goed gebruik van wordt gemaakt. 'Natuurlijk moeten er wel afspraken komen, want je kunt niet onbeperkt sportprothesen vergoeden. Maar één dagelijkse prothese en één sportprothese - met duidelijke voorwaarden - moet gewoon mogelijk zijn binnen ons zorgstelsel. Ik vergelijk het met het advies om zomer- en winterbanden te gebruiken. Beide sets gaan dan langer mee en ze zijn geschikter voor hun doel. Mijn oproep aan het Nederlands Zorginstituut is dan ook: neem een sportprothese op in het basispakket.'

Structureel

Het is onbekend wanneer de rechter uitspraak doet in de zaak van Dianne Vugts. Ze zegt: 'Ik vind het triest dat in Nederland, waar de zorg goed is geregeld, dit gevecht moet worden gevoerd. Ik hoop natuurlijk dat de rechter me gelijk geeft en dat die uitspraak bijdraagt aan een structurele oplossing. Want sporten brengt zóveel goeds, dat moet gewoon mogelijk zijn.'

ANNELIES VAN LONKHUYZEN